

Passie van de Stemmen

27/04 - 04/05/2024

Passie van de Stemmen

*De Alamire Foundation staat
onder de Hoge Bescherming
van Hare Majesteit
Koningin Mathilde van België*

Leuven Chansonnier

50 pareltjes in 4 concerten

	Woord vooraf	2
	Sollazzo Ensemble	5
27/04	Ma bouche rit et ma pensée pleure	7
30/04	Aime qui voudra	9
2/05	Le corps s'en va	11
4/05	Ou beau chastel	13
	Teksten & vertaling	15
	Leuven Chansonnier Fonds	37
	Doctoraatsverdediging	39
	Seminarie Venetië	40
	Partners	42
	Praktische informatie	43

Woord vooraf

Beste luisteraar,

Van harte welkom op deze marathoneditie van *Passie van de Stemmen*, het Leuvense polyfoniefestival waarin we de schitterende meerstemmige muziek uit en opgetekend in de Lage Landen opnieuw laten weerklinken.

2024 markeert het tiende jaar sinds een onbekend, schijnbaar oud boekje verkocht werd in een Brussels veilinghuis. Perkamenten bladen gesierd met subtiële verluchtingen, fraai genoteerde muziknoten en Franse teksten. Toen was het nog onduidelijk wat dit kleine boekje, niet veel groter dan een iPhone, voor de internationale muzikscène zou gaan betekenen. De resultaten van een grondige analyse overtroffen dan ook ruimschoots alle verwachtingen: het bleek te gaan om een laat-vijftiende-eeuws *chansonnier* of liedboekje met Franco-Vlaamse polyfonie van de meest vooraanstaande componisten van dat moment. Een hoogst uitzonderlijke ontdekking.

Om dit belangrijke muzikale erfgoed in Vlaanderen te kunnen koesteren, werd het manuscript aangekocht door de Koning Boudewijnstichting en vervolgens in bruikleen gegeven aan de Alamire Foundation – het startschot van een diepgaand onderzoeks- en valorisatietraject. In het Internationaal Studiecentrum voor Muziek in de Lage Landen vond het *Leuven Chansonnier* een ideale verblijfplaats. Al snel volgden digitale beelden van het manuscript in de hoogste kwaliteit, een grondige eerste studie van collega David Burn en een facsimile in de reeks *Leuven Library of Music in Facsimile*, verschillende conferenties, studiedagen, concerten en een documentaire.

De waardevolle bron die intussen is opgenomen in de Vlaamse Topstukkenlijst blijft ook vandaag nog het concertpodium en de internationale onderzoekswereld begeistern. Deze editie van *Passie van de Stemmen* vormt daarom een culminatiepunt van het werk dat de afgelopen jaren werd verzet, maar laat ons ook toe vooruit te blikken naar wat dit kleinood nog voor ons in petto heeft.

Het jonge topensemble Sollazzo onder leiding van Anna Danilevskaia heeft intussen een hechte band met het Leuven Chansonnier opgebouwd. Het ensemble verdiepte zich in de bron van de eerste tot de laatste noot tijdens tal van concerten in binnen- en buitenland en een opnameproject waarin alle composities van het Leuven Chansonnier integraal aan bod komen. Elk concert van deze marathoneditie van *Passie van de Stemmen* biedt dan ook een nieuwe blik op dit bijzondere muziekhandschrift, of het nu gaat om de twaalf unieke chansons of de grote hits uit de vijftiende eeuw, de gestileerde poëtische sjablonen, de esthetiek of het al dan niet gebruiken van instrumenten, Sollazzo Ensemble ontrafelt de muziek en tekst van naald tot draad. De Alamire Foundation verwelkomt het ensemble voor twee weken in residentie in het Huis van de Polyfonie, waar de musici zich in verschillende sessies voorbereiden op de concertreeks.

De intrigerende chansoncultuur van de middeleeuwen en renaissance blijft ook na *Passie van de Stemmen* de focus. Ryan O’Sullivan zal zijn doctoraat hebben verdedigd en de Alamire Foundation zal binnenkort een nieuwe reeks van een vijftigtal minidocumentaires uitbrengen op het virtuele platform *alamire.tv*, waarbij het Leuven Chansonnier in al zijn aspecten aan bod komt. We gaan met internationale experts in gesprek op zoek naar antwoorden op verscheidene (prangende) vragen om zo een veelzijdig beeld van het liedboek te kunnen schetsen. Bovendien wordt het discours rond het Leuven Chansonnier in juni van dit jaar verdergezet in de Venetiaanse Fondazione Giorgio Cini tijdens een seminarie met o.a. Anna Danilevskaia en staat het manuscript volgend jaar centraal in de tentoonstelling in Museum M naar aanleiding van 600 jaar KU Leuven.

Graag dank ik onze partners 30CC en de Abdij van Park voor de bijzonder goede samenwerking. De steun van KU Leuven, Stad Leuven en de Vlaamse Gemeenschap wordt eveneens uitermate gewaardeerd. En tot slot, dank aan alle medewerkers, vrijwilligers, bestuurders, vrienden van het Leuven Chansonnier Fonds, aan de gedreven musici, en aan u, ons gewaardeerde publiek.

Bart Demuyt
Algemeen directeur Alamire Foundation
Curator *Passie van de Stemmen*

Sollazzo Ensemble

Sollazzo Ensemble brengt musici met een grote interesse in muziek uit de late middeleeuwen en vroege renaissance samen. Het ensemble werd in 2014 opgericht door Anna Danilevskaia en plukt de vruchten van de diverse muzikale achtergronden van zijn leden, die niet alleen actief zijn in de oude muziek, maar ook in hedendaagse klassieke muziek, volksmuziek en jazz.

Het ensemble wordt geprezen om zijn zeer expressieve uitvoeringen en steunt op historische repertoires en geïnformeerde uitvoeringscriteria. Het hecht veel belang aan een directe communicatie met het publiek en wil aan elke compositie een sterke, eigen identiteit meegeven die het louter muzikale overstijgt.

Sinds 2014 heeft Sollazzo vele prestigieuze competities en prijzen gewonnen, waaronder de York Early Music Competition, de *NCEM Prize* en *Cambridge Early Music Prize*. Sinds zijn cd-debuut (*Parle qui veut - Moralizing songs in the Middle Ages*) heeft het ensemble verschillende opnames uitgebracht gewijd aan repertoires die reiken van de dertiende tot de vijftiende eeuw, met onderscheidingen als de *Diapason d'Or*, *Disc of the Year* van The Art Desks, *Editor's Choice* van Gramophone, *Critic's Choice* van De Standaard, *CD of Choice* van BBC Magazine, evenals de *Diapason d'Or de l'Année* voor de jaren 2017 en 2021. Het Sollazzo Ensemble verzorgde de wereldpremière van de unica uit het Leuven Chansonnier in de Morgan Library & Museum in New York en de integrale cd-opname van het manuscript.

Sollazzo heeft een drukke concertkalender met optredens in heel Europa, de VS en Azië.

www.sollazzoensemble.net

Sollazzo wordt ondersteund door hoofdsponsor La Caisse de Dépôts en La DRAC Grand Est.

27/04

Abdij van Park, kerk
20.30 u

Introductie met Mark Janssens en Anna Danilevskaia, kerk (19.45 u)

Sollazzo Ensemble

Carine Tinney sopraan
Sophia Faltas alt
Jonatan Alvarado tenor
Ori Harmelin luit
Johanna Bartz traverso
Filipa Meneses vihuela de arco
Anna Danilevskaia vihuela de arco,
artistiek leider

Ma bouche rit et ma pensée pleure

Helas, l'avoy je desservy (45)

Anoniem

Ma bouche rit (26)

Johannes Ockeghem (ca. 1410-1497)

J'ay pris amours (12)

Anoniem

Je ne vis onques la pareille (instr.) (11)

**Gilles Binchois (ca. 1400-1460) / Guillaume
Du Fay (1397-1474)**

Fors seullement (35)

Johannes Ockeghem

Tant est mignonne (3)

Anoniem

D'un aultre amer (instr.) (10)

Johannes Ockeghem

Escu d'ennuy * (33)

Anoniem

Le souvenir de vous me tue (4)

Robert Morton (ca. 1430-1483)

Puisqu'a vous (15)

Anoniem

Oublie oublie * (18)

Anoniem

Helas mon cueur tu m'occiras * (13)

Anoniem

Je ne fays plus (21)

Gilles Mureau (ca. 1450-1512)

Tousdis vous voit * (30)

Anoniem

* Unica uit het Leuven Chansonnier; deze composities zijn tot op heden in geen enkel ander manuscript te vinden.

30/04

Abdij van Park, kerk
20.30 u

Introductie met Mark Janssens en Anna Danilevskaia, kerk (19.45 u)

Sollazzo Ensemble

Carine Tinney sopraan
Franziska Fleischanderl psalterium
Johanna Bartz traverso
Christoph Sommer luit
Floris De Rycker luit
Anna Danilevskaia vihuela de arco,
artistiek leider

Aime qui voudra

N'araige jamays (2)

Robert Morton (ca. 1430-1483)

Oublie oublie * (instr.) (18)

Anoniem

Les trevez d'amours (5)

Anoniem

Quant je fus prins (instr.) (47)

Anoniem

La despourveue (6)

Johannes Ockeghem (ca. 1410-1497)

Aime qui voudra (14)

Anoniem

Quant j'ay au cuer (instr.) (41)

Antoine Busnoys (ca. 1430-1492)

Ravi d'amours, despourveu de bon sens (46)

Anoniem

J'ay des semblans * (49)

Anoniem

Nul ne me doit (instr.) (24)

Anoniem

S'il advient que mon dueil me tue (instr.) (17)

Michelet (15de eeuw)

En atendant vostre venue * (44)

Anoniem

* Unica uit het Leuven Chansonnier; deze composities zijn tot op heden in geen enkel ander manuscript te vinden.

02/05

Abdij van Park, kerk
20.30 u

Introductie met Mark Janssens en Anna Danilevskaia, kerk (19.45 u)

Sollazzo Ensemble

Carine Tinney sopraan
Jonatan Alvarado tenor
Lior Leibovici tenor
Johanna Bartz traverso
Christoph Sommer luit
Anna Danilevskaia vihuela de arco,
artistiek leider

Le corps s'en va

Le corps s'en va (29)

Antoine Busnoys (ca. 1430-1492)

Comme femme desconfortee (instr.) (20)

Gilles Binchois (ca. 1400-1460)

Si vous vouillez * (34)

Anoniem

Henri Phlippet * (50)

Anoniem

La plus dolente (instr.) (36)

Anoniem

De touz biens plaine (16)

Hayne van Ghizeghem (ca. 1445-ca. 1495)

Au travail suis (23)

Barbingant (fl. ca. 1445-60) / **Johannes Ockeghem** (ca. 1410-1497)

Ha cueur perdu (instr.) (38)

Anoniem

L'omme banny (8)

Barbingant / **Johannes Fedé** (ca. 1415-?1477)

Tout a par moy (27)

Walter Frye (?-1475) / Gilles Binchois

Se mieulx n'avient (22)

Convert (fl. ca. 1460-70)

Vraiz amans * (48)

Anoniem

Cent mil escuz (19)

**Firminus Caron (fl. ca. 1460-75) / Antoine
Busnoys**

* Unica uit het Leuven Chansonier; deze composities zijn tot op heden in geen enkel ander manuscript te vinden.

04/05

Abdij van Park, kerk
20.30 u

Introductie met Mark Janssens en Anna Danilevskaia, kerk (19.45 u)

Sollazzo Ensemble

Korneel Van Neste contratenor
Jonatan Alvarado tenor
Lior Leibovici tenor

Adrien Reboisson schalmei
Patrick Denecker schalmei
Rémi Lécorché sackbut

Jan van Outryve luit
Floris De Rycker luit
Anna Danilevskaia vihuela de arco,
artistiek leider

Ou beau chastel

Ave Regina (1)
Walter Frye (?-1475)

Les desloyaux ont la saison (instr.) (9)
Johannes Ockeghem (ca. 1410-1497)

Ou beau chastel * (40)
Anoniem

Ce que ma bouche (instr.) (37)
Anoniem

Esperant que mon bien viendra (28)
Barbingant (fl. ca. 1445-60)

Par malle bouche * (32)
Anoniem

Helas que pourra (instr.) (39)
Firminus Caron (fl. ca. 1460-75)

Ma maitresse (25)
Johannes Ockeghem

Le despourveu (7)
Firminus Caron

Est-il mercy (instr.) (42)

Antoine Busnoys (ca. 1430-1492)

Quant ce vendra (43)

Antoine Busnoys / Johannes Ockeghem

Donnez l'aumosne * (31)

Anoniem

* Unica uit het Leuven Chansonier; deze composities zijn tot op heden in geen enkel ander manuscript te vinden.

Leuven Chansonnier

Teksten & vertaling

1. Ave regina

Aue Regina celorum
Mater regis angelorum
O maria flos v[ir]ginu[m]
Velud rosa vel lilium
Funde preces ad d[omi]n[u]m
Pro salute fidelium

Gegroet, koningin van de hemel,
moeder van de koning der engelen,
O, Maria, bloem der maagden,
als een roos, als een lolie.
Overstelp de Heer met gebeden,
voor de redding van de gelovigen.

2. N'araige jamays

Naraige iamays mieulx que iay
Suisge la ou ie demourray
Mamour [et] toute ma plaisance
Narez vous iamays cognoissance
Que ie suis tout voustre et seray

Zal ik het dan nooit beter hebben dan nu?
Ben ik waar ik altijd zal zijn?
Mijn liefde en heel mijn vreugde,
zult gij nooit inzien
dat ik geheel de uwe ben en altijd zal zijn?

Ne faictez sur moy plus dessay
Car vous scavez bien de vroy
Que ie suis nasure a oultrance

Stel mij niet langer op de proef,
want gij weet maar al te goed
dat ik zo diep ben gekwetst.

Naraige [...]

Zal ik het nooit [...]

Je me rens et si me rendray
Aultre deffense ny mettray
Car vous auez trop de puissance
Et pouez prendre vengeance
Mais dictez moy que ie feray

Ik bezwijk en wanneer ik mij zal overgeven,
zal ik mij niet meer verdedigen,
want gij hebt te veel macht
en zijt in staat wraak te nemen;
maar zeg mij wat ik moet doen.

Naraige [...]

Zal ik nooit [...]

3. Tant est mignonne

Tant est mignonne ma pensee
Et plus quon ne scet femme
Quil est tout cler que cest la dame
Qui de nulle aultre nest passee

Zo innemend is zij in mijn gedachten,
en lieflijker dan iedere andere vrouw,
dat zij overduidelijk de dame is
die door geen andere kan worden overtroffen.

Ma joye est morte [et] trespasee
Si brief ne la voy sur mon ame

Mijn vreugde is, op mijn ziel, dood en uitgeblust,
als ik haar niet snel zie.

Tant est [...]

Zo lieflijk is [...]

En valleu est tant exauee
Que sien vueille ou non ie me clame
Et nay pas peur que nul men blasme
Car sur toutes est auancee

Zij wordt zo hooggeacht dat ik mij,
of ik het wil of niet, de hare moet noemen,
en ik vrees niet dat iemand mij dit ten kwade zal duiden,
want zij is boven alle anderen uitgestegen.

Tant est [...]

Zo lieflijk is [...]

4. Le souvenir de vous me tue

Le souuenir de vous me tue
Mon seul b[ie]n puis que ne vous voy
Car ie vous iure sur ma foy
Sans vous ma joye est perdue

De herinnering aan u verteert mij,
mijn enige liefde, wanneer ik u niet zie,
want ik zweer u, op mijn woord,
zonder u ben ik mijn vreugde kwijt.

Quant vous estes hors de ma veue
Je plains en disant tout par moy

Wanneer gij uit mijn blikveld zijt,
klaag ik, terwijl ik heel alleen zeg:

Le souuenir [...]

de herinnering [...]

Seulle demeure despouruee
Dame nul confort ne reczoy
Ce dueil porte sans faire effroy
Jusques a voustre reuenee

Ik blijf alleen en berooid achter,
niemand biedt mij soelaas;
deze pijn verdraag ik zonder klagen
tot uw terugkeer.

Le souuenir [...]

De herinnering [...]

5. Les trevez d'amours

Les treuez damours et de moy
Sont les plus part de cest este
Compris regart plaisir beaulte
Qui mont fait mains mauk et ennoy

Ce traicte fait a bonne foy
Pour plus grant repos [et] seurte

Les treuez [...]

Mon [cueur] sen est trouble ung poy
Car en amours est ahurte
Mays pour le mieulx de ma sancte
Le seur estat vueil [et] octroy

Les treuez [...]

Ik heb een bestand gesloten met de Liefde
voor bijna heel deze zomer,
evenals met Respect, Vreugde en Schoonheid,
die mij veel kommer en kwel hebben bezorgd.

Dit bestand, te goeder trouw gesloten
voor meer rust en zekerheid,

het bestand [...]

Mijn hart is er wat van aangedaan,
want het is koppig in de liefde,
maar omwille van mijn gezondheid
geeft het zijn toestemming en laat het wapenstilstand toe.

Het bestand [...]

6. La despourueue

La despourueue et la bannye
De cil qui me donne ma vie
Seulement par ung faulx raport
Ha Fortune nas tu pas tort
Dauoir sans cause ainsi pugnie

Le pouure [cueur] ne pensoit mye
Destre de luy en telle haye
Puis quil luy plaist elle est dacord

La despourueue [...]

Elle ne vieult plus de compaignie
Fortune la trop esbahye
Dauoir ouste tout son confort
Plus ne desire que la mort
Sil fault quelle soit faicte oublie

La despourueue [...]

Miserabel en verwijderd
van hem die mij het leven geeft,
enkel door een vals gerucht:
ach, Lot, hebt gij geen vergissing begaan
door, zonder reden, zo te straffen?

Mijn arm hart had nooit gedacht
dat het door hem zo zou worden gehaat,
maar vermits dit hem welgevallig is, stemt ze ermee in,

de miserabele [...]

Zij wil geen gezelschap meer.
Het Lot heeft haar te zeer geschokt
door haar elk soelaas te ontnemen.
Ze verlangt enkel nog naar de dood,
als zij moet worden vergeten,

de miserabele [...]

7. Le despourueu

Le despourueu infortune
Incessaument enuironne
De dueil de regretz [et] de plours
Me trouue banny de secours
Et a tout mal abandonne

Piteusement suys guerdonne
Et tant mallement gouerne
Fortune ma fait par ses cours

Le despourueu [...]

Sur touz je suis mal atourne
Car desespoir [sic] ma le doz tourne
Si va mon faict tout au rebours
Par raison puis blasmer amours
Quant en ce point ma ordonne

Le despourueu [...]

Ellendig en onfortuinlijk,
onophoudelijk overmand
door rouw, spijt en tranen,
ben ik afgesneden van hulp
en overgeleverd aan elke kwaal.

Ik werd armzalig beloond
en zo slecht geleid.
De wegen van het Lot hebben mij gemaakt

tot een ellendeling [...]

Meer dan allen heb ik het slecht getroffen,
want Hoop heeft mij de rug toegekeerd.
Zo gaat mijn zaak de verkeerde kant op.
Terecht kan ik de schuld bij Liefde leggen,
die mij zover heeft gebracht dat ik geworden ben

een ellendeling [...]

8. L'omme banny

Lomme banny de sa plaisance
Vuide de ioye [et] de liesse
Comble de dueil [et] de tristesse
Suis sans nul espoir d'alegeance

Aspre vouloir ma mort auance
Car desespoir iamays ne lesse

Lo[m]me banny [...]

Fortune ma sans ordonnance
Mis en exil par grant rudesse
Tousiours me fait des maux sans cesse
Pour tant mappelle on par oultrance

Lo[m]me banny [...]

Een man verbannen van zijn genoegens,
verstoken van blijdschap en vreugde,
vervuld van rouw en droefheid,
ben ik, zonder hoop op verlichting.

Op mijn verbeteren wil volgt de dood,
want wanhoop wijkt nooit van de zijde van

een man verbannen [...]

Het Lot heeft mij zonder reden
bijzonder hardvochtig verbannen
en het houdt niet op mij met rampspoed te bestoken.
Daarom word ik bovenmatig genoemd

een man verbannen [...]

9. Les desloyaux ont la saison

Les desloyaux ont la saison
Et des bons nesun ne tient conte
Mays bon droit de trop se mesconte
De souffrir si grant desraison

Je ne scay a quelle achoison
Fortune sihault les monte

Les desloyaux [...]

Pour parler de prince ne maison
Ce me seroit reprouche [et] honte
Pour ce men teys mays fin de compte
Tout va sans rime [et] sans raison

De trouwelozen staan in het voetlicht
en met de goeden houdt niemand rekening,
maar Goed Recht maakt een zware fout
door zoveel onredelijkheid toe te laten.

Ik weet niet door welke aanleiding
het Lot ze zo ophemelt.

De trouwelozen [...]

Als ik over een prins of een vorstenhuis zou spreken,
zou mij dat enkel verwijten en blaam opleveren.
Daarom zal ik zwijgen, maar uiteindelijk
gaat alles zijn gang zonder zin of reden.

10. D'un aultre amer

Dvn aultre amer mon [cueur] sabesseroit
Il ne fault ia penser q[ue] ie lestrange
Ne q[ue] iamays de ce propos me change
Car mon honneur en apetisseroit

Je laime tant que iamays ne seroit
Possible a moy de consentir leschange

Dun aultre [...]

La mort par dieu auant me defferoit
Quen mon viuant racointasse vng estrange
Ne cuide nul que a cela ie me reнге
Ma loyaulte trop fort se defferoit

Dun aultre [...]

Door een ander lief te hebben, zou mijn hart zich verlagen.
Het is ondenkbaar dat ik hem zou afwijzen,
of ooit aan deze intentie zou twijfelen,
want dit zou ten koste gaan van mijn eer.

Ik heb hem zozeer lief dat het voor mij nooit
mogelijk zou zijn met een ruil in te stemmen.

Door een ander [...]

De dood, bij God, zou me nog eerder treffen
dan dat ik mij bij leven met een vreemde zou inlaten.
Laat niemand denken dat ik mij daartoe zou verwaardigen.
Dit zou al te zeer ten koste gaan van mijn loyaliteit.

Door een ander [...]

11. Je ne vis onques la pareille

Je ne vis onques la pareille
De vous ma gracieuse dame
Car vo beaulte est par mon ame
Sur toutes aultres nompareille

En vous voiant ie me merueille
Et diz quest cecy noustre dame

Je ne vis [...]

Voustre tresgrant douceur resueille
Mon espoir et mon oeil entame
Aussi mon cuer dont puis dire sans blame
Puis qua vous servir mapareille

Je ne vis [...]

Nooit heb ik uw gelijke gezien,
mijn bevallige vrouwe,
want, op mijn ziel, bij uw schoonheid
vallen alle anderen in het niet.

Wanneer ik u zie, raak ik in vervoering
en vraag ik: "Is dit Onze-Lieve-Vrouw?"

[Nooit] heb ik [uw gelijke] gezien [...]

Uw buitengewone lieflijkheid wekt
mijn geest op en mijn oog opent
mijn hart, zodat ik zonder blaam kan zeggen,
omdat ik bereid ben u te dienen:

[nooit] heb ik [uw gelijke] gezien [...]

12. J'ay pris amours

J'ay pris amours a ma devise
Pour conquerir ioyeusete
Heureux seray en cest este
Si puis venir a mon emprise

Sil est aulcun qui men desprise
Il me doit estre pardonne

Jay pris [...]

Il me semble que cest la guise
Qui na riens il est deboute
Et nest de personne honore
Nesse pas donc droit que ie vise

Jay pris [...]

Om vreugde te vinden,
heb ik van Liefde mijn devies gemaakt.
Als ik mijn plan kan realiseren,
zal ik binnenkort gelukkig zijn.

Als iemand mij hierom zou geringschatten,
moet het mij vergeven worden.

Om vreugde te vinden [...]

Dit lijkt mij de gang van zaken:
wie geen devies heeft, wordt afgewezen
en door niemand geacht.
Is het dus niet gerechtvaardigd dat ik dit nastreef?

Om vreugde te vinden [...]

13. Helas mon cuer tu m'occiras

Helas mon [cueur] tu mocciras
Qua[n]t des dames departiras
En qui do[n]neur as veu leslite
Lors sera ta vie mauldite
Car apres en brief te[m]ps mourras

Tousiours languir si me feras
Et ma mort en pourchaceras
Affin que de moy soiz quitte

Helas [...]

Incessamment tu larmoiras
Tant plus que les eslongneras
Dont mes en rien ne me deslité
Viengne vers moy la mort despité
Car aussi tost queslongne feras

Helas mon [cueur] [...]

Helaas, mijn hart, gij zult mij doden
wanneer gij de vrouwen vaarwel zegt
in wie gij de opperste vorm van eer hebt gezien;
uw leven zal dan vervloekt zijn,
want kort daarna zult gij sterven.

Gij zult mij voorgoed doen wegwijnen
en zo mijn dood veroorzaken,
om van mij verlost te zijn.

Helaas [...]

Gij zult onophoudelijk treuren,
steeds meer, naarmate gij u verder van hen verwijdert.
Hierdoor zal ik nooit meer vreugde kennen.
Laat de oneervolle dood naar mij toekomen
want zodra gij weg zult zijn,

helaas, mijn hart, [...]

14. Aime qui voudra

Aime q[ui] voudra
Le mieulx quil pourra
Ce nest que soussi
Car iamays sans sy
Amours ne sera

Qui plus aimera
Plus se trouuera
Subget a mercy

Aime q[u]i voudra [...]

Ou danger mourra
Ou tousiours fera
Cela ou cecy
La chouse est ainsi
Amours ainsi va

Aime qui voudra [...]

Laat wie dat wil, liefhebben
naar best vermogen.
Het is alleen maar een bron van zorgen,
want Liefde zal nooit
onvoorwaardelijk zijn.

Hoe meer gij bemint,
hoe meer gij aan willekeur
zijt overgeleverd.

Laat wie dat wil, liefhebben [...]

Ofwel zal Afwijzing sterven,
ofwel zal ze altijd
dit of dat doen.
Zo staan de zaken,
zo gaat het met liefde.

Laat wie dat wil, liefhebben [...]

15. Puisqu'a vous

Pvis qua vous seruir me suis mis
A mon pouair [sic] vous seruiray
Et lealment vous obeiray
Ainsi q[ue] ie my suis soumis

Vous scauez ce que iay promis
Croiez que ie lacompliray

Puis [...]

Et si jay v[os]tre gr[ac]e acquis
Quant long temps s[er]ui vous aray
Rien plus ne vous demanderay
Il me suffira pour tout pris

Puis [...]

Aangezien ik mijzelf te uwen dienste heb gesteld,
zal ik u dienen, zo goed ik kan
en ik zal u loyaal gehoorzamen,
zoals ik mijzelf heb opgelegd.

Gij kent mijn belofte.
Geloof dat ik ze zal vervullen.

Aangezien [...]

En als mij uw genade te beurt valt,
wanneer ik u lange tijd zal hebben gediend,
dan zal ik verder niets van u vragen.
Dat zal als beloning volstaan.

Aangezien [...]

16. De touz biens plaine

De touz biens plaine est ma maistresse
Ch[ascu]n [?] luy doit tribut donneur
Car assouye est en valeur
Auta[n]t que iamays fut deesse

En la voiant iay tel lyesse
Que cest paradis en mon cueur

De touz b[ie]ns [...]

Je nay cure daultre richesse
Sinon destre voustre seruiteur
Et pour ce quil nest choys meilleur
En mon mot porteray sans cesse

De touz b[ie]ns [...]

Mijn meesteres is van alle goeds vervuld.
Iedereen moet haar eer betuigen,
want nooit was enige godin
zo volmaakt in deugd als zij.

Wanneer ik haar zie, ervaar ik zo'n vreugde,
dat er een paradijs is in mijn hart.

Van alle goeds [...]

Ik geef niet om enige weelde,
tenzij haar dienaar te zijn,
en omdat er geen betere keuze bestaat,
zal mijn leuze steeds zijn:

van alle goeds [...]

17. S'il advient

Sil aduie[n]t q[ue] mo[n] dueil me tue
Po[ur] vo[us] ma seulle cher tenue
Je tiens quamo[ur]s sera dacord
Que ie vo[us] charge de ma mort
Affin que vous soiez cougneue

Helas or estes vous tenue
Le chief donneur dessoubz la nue
Mays voustre bruit se perdra fort

Sil aduient [...]

Si ma cause est bien debatue
Dauant la court damours [et] veue
Pensez vous que vous naiez tort
Si aurez voir sil vient au fort
Ma fin vous sera cher vendue

Sil aduient [...]

18. Oublie oublie

Oublie oublie oublie oublie
Oublie oublie tes dolours
Leal amant car venus sont les iours
Que de dangier ne donne une oublie

Si tu as dueil ou merancolie [sic]
Que tes desirs venoient au rebours

Oublie [...]

Pour tant donques lesse celle follie
Tu nas besoing de ces dolens labours
Ainsi vinras doucement en amours
Et au plaisir de ta dame [et] amy

Oublie [...]

19. Cent mil escuz

Cent mil escuz quant ie vouldroye
[Et] paradis quant ie mourroye
Mieux ie ne scaroye souhaitier
Si non user de mon moitier
Aulcunefoiz quant ie pourroye

De rien je ne me soussiroye
Mays les dames ie festeroye,
Si iauoye pour moy aidier

Cent mil [...]

Ung millier de chantres iauoye
Et dieu scet co[m]ment ie beuroye
Jusquau clou co[mm]me ung nul [?] soudier
En brief il ne fault point cuidier
Que ie feroye feu si iauoye

Cent mil escuz [...]

Als het zoover komt dat mijn leed om u,
mijn enige geliefde, mijn ondergang wordt,
dan verwacht ik dat Liefde ermee in zal stemmen
dat ik u mijn dood ten laste leg,
zodat u berucht zal worden.

Helaas, nu wordt u onder het uitspansel
nog erkend als het toppunt van eerbaarheid,
maar uw reputatie zal snel tanen.

Als het zoover komt [...]

Als mijn zaak goed beargumenteerd
voor de rechtbank van Liefde wordt gehoord,
denkt u dan niet dat u ongelijk zal krijgen?
U zal het zien, het zal zoover komen:
mijn dood zal u duur komen te staan.

Als het zoover komt [...]

Vergeet, vergeet, vergeet, vergeet,
vergeet, vergeet uw pijn,
trouwe minnaar, want de dag is gekomen
dat Afwijzing u niet meer raakt.

Als gij bedroefd of weemoedig zijt
omdat uw verlangens op weerstand botsen,

vergeet [...]

Laat daarom toch deze dwaasheid varen:
gij hebt deze pijnlijke inspanningen niet nodig.
Zo zult gij zachtjesaan in de liefde aanbelden
en in de gunst komen van uw vrouwe en geliefde.

Vergeet [...]

Honderdduizend schilden wanneer ik maar wil
en het Paradijs als ik sterf:

ik zou mij niets beters kunnen wensen,
tenzij dan mijn vak uit te oefenen,
af en toe, wanneer ik kan.

Ik zou mij nergens zorgen om maken,
maar feesten geven voor de dames,
als ik maar de beschikking had over

honderdduizend [...]

Ik zou een miljoen zangers hebben
en God weet hoe ik zou drinken
tot de laatste druppel, meer dan ooit enige soldaat.
Kortom, u moet niet denken
dat ik bijzonder hard zou werken als ik zou beschikken over

honderdduizend schilden [...]

20. Comme femme desconfortee

Comme fe[m]me desco[n]fortee
Sur toutes aultres esgaree
Qui nay jour de ma vie espoir
Den estre en mon temps consolee
Mays en mon mal pl[us] agrauuee
Desire la mort main [et] soir

Je lay tant de fois regrette
Puis quelle ma ma ioye oustee
Doisge donc ycy remanoir

Co[m]me femme [...]

Bien doy mauldire la journee
Que ma mere fist la portee
De moy pour tel dueil recepuie
Car toute douleur assemblee
Est en moy fe[m]me malheuree
Dont iay bien cause de douloir

Co[m]me fe[m]me [...]

Als een vrouw in nood,
radelozer dan alle anderen,
zonder hoop om, al was het maar één dag
van mijn leven troost te vinden,
maar steeds meer terneergedrukt door mijn ongeluk,
verlang ik dag en nacht naar de dood.

Ik heb er vaak naar gesmacht,
omdat hij mij mijn levensvreugde heeft ontnomen;
moet ik dan hier blijven

als een vrouw [...]

Ik moet de dag wel vervloeken
waarop mijn moeder mij op de wereld heeft gezet
om zoveel pijn te lijden,
want alle smart is in mij,
ongelukkige vrouw, verenigd.
Ik heb dus voldoende reden om te treuren

als een vrouw [...]

21. Je ne fays plus

Ie ne fays plus ie ne dys ne escrips
En mai[n]s escriis
Lon trouuera mes regretz et mes plains
Des livres plains
Ou le mains mal q[ue] ie puis les escrips

Toute ma ioye est de surpris [et] escriis
En dueil concris
Il est a naistre a qui ie men plains

Je ne fays [...]

Si mes sens ont aulcuns doulx motz escriis
Ilz sont perscris
Je passe temps par desers [et] par plains
Helas me plains
Daulcu[n]es gens plus traitres quentecris

Je ne fays [...]

Ik doe niets meer, ik spreek noch schrijf.
In vele geschriften
zal men mijn spijt en klachten terugvinden,
boeken vol,
waarin ik ze, zo min armzalig mogelijk, neerschrijf.

Al mijn vreugde is door verzuchtingen en jammerklachten
tot pijn verworden;
hij tot wie ik mijn klacht richt, moet nog geboren worden.

Ik doe niets meer [...]

Als mijn geest ooit enige zoete woorden heeft geschreven,
zijn ze uitgewist.
Ik breng mijn tijd door in woestenijen en op dorre vlakten.
Helaas, ik doe mijn beklag
over sommige mensen, verraderlijker dan de Antichrist.

Ik doe niets meer [...]

22. Se mieulx n'avient

Se mieulx nauie[n]t damo[u]rs peu me [con]te[n]te
Une ien sers quest assez suffisante
Po[u]r co[n]tenter vng grant duc ou ung roy
le laime bien mays elle no[n] pas moy
Ja nest besoing que de cela me vante

Combien quelle est a droicte belle [et] gente
De men louer quant a leure presente
Pardo[n]nez moy car ie ny voy de quoy

Se mieulx [...]

Qua[n]t je luy dis de mon vouloir lentente
Et [cueur] et corps [et] biens ie luy presente
Pour tout cela remede ie ny voy
Delibere suis scauez de quoy
De luy quitter [et] le jeu [et] lactente

Se mieulx [...]

Als er niets beters op mijn pad komt, geeft de Liefde mij weinig
voldoening. Ik dien een vrouw, die goed genoeg is
om een machtige hertog of koning te behagen.
Ik hou van haar, maar zij niet van mij.
Geen enkele reden om mij daarop te beroemen!

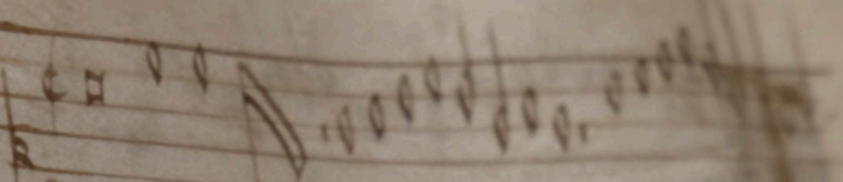
Hoe eerlijk, mooi en nobel ze ook is,
vergeef mij dat het mij op dit ogenblik niet duidelijk is
hoe ik daar voldoening uit kan putten.

Als er niets beters [...]

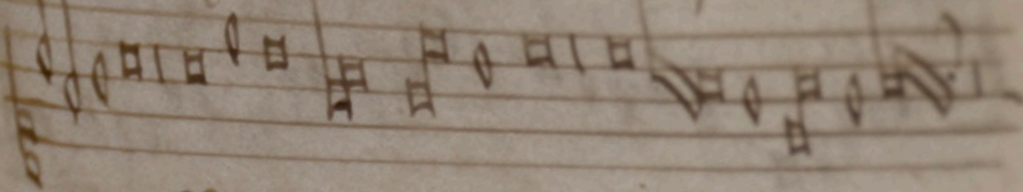
Wanneer ik haar vertel over mijn verlangens en intenties
en haar mijn hart, lichaam en bezittingen aanbied,
krijg ik voor dat alles geen respons.
Ik heb een beslissing genomen – weet u dewelke?:
haar te verlaten en het lopend spel op te geven.

Als er niets beters [...]

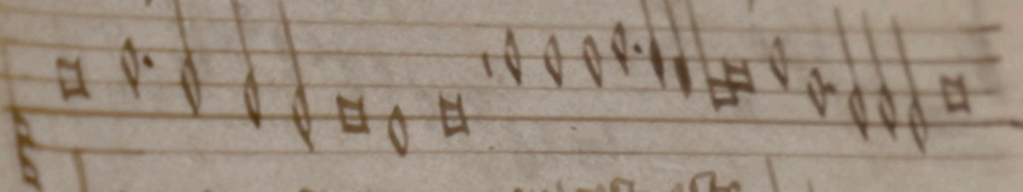
T

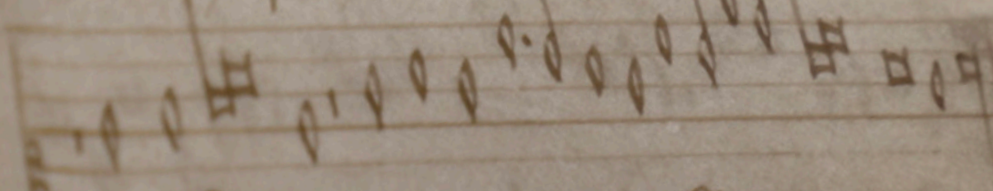
J'ay plus amours a ma deuse

Pour conquere
vostre ceste

henc que peray
en cest este

Si plus venne a mon empuse

En est aulcun qui men desprise

Il me doit estre p^{re}domme

J'ay plus

Il ne semble que cest la guise

de ne pas de se faire honore

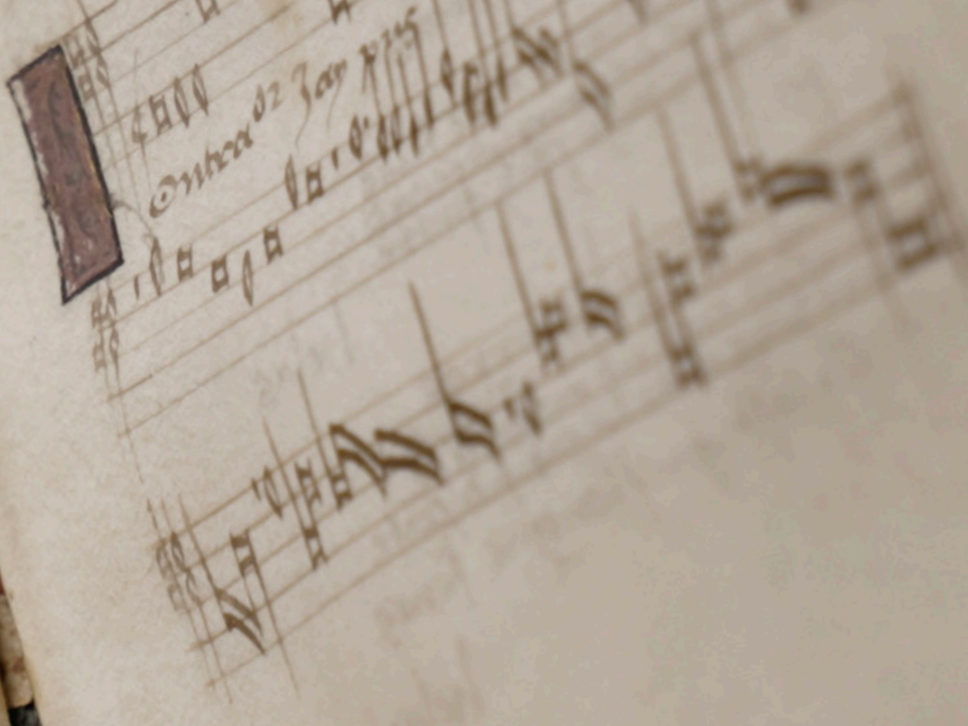
plais pas tant droit que se vise

J'ay plus

Enter Jap pus amones

Enter Jap pus amones

23. Au travail suis

Au travail suis q[ue] peu de gens croiroie[n]t
On le peult bien qui vieult aperceuoir
Mays cest po[ur] ce q[ue] ie ne puis veoir
Ma maistresse ainsi quaultres feroie[n]t

Bien e[n]uieulx c[er]tes aulcu[n]s seroie[n]t
Si par sa gr[ac]e du bien pouoye auoir

Au travail [...]

Sil mauenoit grant douleur porteroie[n]t
Car veoir mon bien leur feroit recepuoir
Mal si tresgrant que sil duroit pour voir
Je suis tout seur que de dueil creueroient

Au travail [...]

24. Nul ne me doit

Nul ne me doit de ce blasmer
Si de mon pouoir vueil amer
Celle ou ma plaisance est assise
Quant ch[acu]n [?] iour desire atise
le feu qu'amours vieult alumer

Elle a fait mon [cueur] entamer
Pour tant la vueil dame clamer
Ma volente si est submise

Nul ne me [...]

Cest mon bien de louir nommer
Cest ma douceur sans nul amer
Cest ma richesse plus requise
Cest le chief de mon entreprise
Pour tout mon vouloir confermer

Nul ne me doit [...]

25. Ma maistresse

Ma maistresse [et] ma plus quaultre [sic] amye
De mon desir la mortelle ennemye
Parfaicte en biens si onques le fut fame
Celle seulle de q[ui] [cueur] [sic] bruit [et] fame
Destre sans per ne vous voiraige mye

Helas de vo[us] bien plaindre me deuroye
Sil ne vo[us] plaist que brief ie vo[us] voye
Mamour par qui daultre amer nay pouissa[n]ce

Car sans vo[us] veoirs en q[ue]lq[ue] part q[ue] soye
Tout qua[n]t q[ue] voy me desplaist [et] e[n]noye
Ne juc alors ie nauray suffisance

Incessamment mon dolent [cueur] fremye
Doubtant quen vous pitie soit endormye
Que ia ne soit ma tant amee dame
Mays sainsi est malheureux me clame
Et ne quiers plus viure heure ne demye

Ma maistresse [...]

Ik lijd, wat weinigen zouden geloven
— wie wil, kan het duidelijk merken —
maar het komt doordat ik mijn meesteres niet kan zien
zoals anderen mogelijk doen.

Sommigen zouden bijzonder jaloers zijn
als ik door haar gratie enige beloning zou ontvangen.

Ik lijd [...]

Mocht dit mij te beurt vallen, zou het hen groot leed
berokkenen, want mijn voorspoed zien, zou hen zulk een
hevige pijn doen voelen dat, als het zou voortduren,
ik er zeker van ben dat zij zouden sterven van verdriet.

Ik lijd [...]

Niemand mag het mij ten kwade duiden
als ik met al mijn krachten haar wil beminnen
in wie ik mijn vreugde heb gevonden,
wanneer Verlangen elke dag
het vuur aanwakkert dat door Liefde wordt ontstoken.

Zij heeft mijn hart verwond
en toch wil ik haar mijn vrouwe noemen.
Mijn wil zal ik daaraan onderwerpen.

Niemand mag [...]

Het doet mij goed haar lof te horen zingen,
zoetheid zonder een zweem van bitterheid,
de rijkdom die ik het meest najaag,
het doel van mijn handelen,
dat al mijn wensen zal vervullen.

Niemand mag [...]

Mijn meesteres en mijn vriendin boven alle anderen,
sterfelijke vijand van mijn verlangen,
met kwaliteiten tot in de perfectie, zoals nog geen andere vrouw
bezat, zij alleen met een reputatie en faam die
ongeevenaard zijn: zal ik u nooit ofte nimmer zien?

Helaas! Ik zou terecht over u moeten klagen
als het u niet zou behagen dat ik u binnenkort zie,
mijn liefde, door wie ik niet bij machte ben om een ander te
beminnen.

Want wanneer ik u niet aanschouw, waar ik ook ben,
mishaagt en verveelt mij alles wat ik zie,
en tot zolang zal ik niet voldaan zijn.

Onophoudelijk beeft mijn droevig hart,
omdat het vreest dat Mededogen in u een slapend bestaan leidt.
Ik hoop dat het niet zo is, mijn zo beminde vrouwe,
maar als dit het geval blijkt, verklaar ik mij ongelukkig
en wil ik geen uur, zelfs geen half uur, meer leven.

Mijn meesteres [...]

26. Ma bouche rit

Ma bouche rit [et] ma pensee pleure
Mon oeil sesioye [et] mon [cueur] maudit leure
Quil eut le bien q[ue] sa sancte dechace
Et le plaisir q[ue] la mort me pourchace
Sans resconfort q[ui] maide ne sequeure

Ha [cueur] peruers faulsaire [et] mansongier
Dictez co[m]ment auez ouse songier
Q[ue] de faulser ce quauiez promis

Puis quen ce point vous vo[us] voulez ve[n]ger
Pensez bien tost de ma vie abreger
Viure ne puis ou point ou mauvez mis

Voustre pitie vieult donc q[ue] ie meure
Mays rigeur vieult que viuant ie demeure

Ainsi meurs vif [et] en viuant trespasse
Pour celer le mal qui point ne se passe
Et pour courrir le dueil ou ie labeuere

Ma bouche [...]

Mijn mond lacht en mijn gedachten wenen,
mijn ogen verblijden zich en mijn hart vervloekt het uur
waarop het de weldaad genoot die zijn gezondheid sloopt
en het genoegende kende dat mij de dood injaagt,
zonder toeverlaat die mij helpt of steunt.

Ach, verdorven, vals en bedrieglijk hart,
zeg mij hoe gij er ooit van hebt durven dromen
de belofte die gij hebt gedaan te breken.

Daar gij u in die mate wilt wreken,
overweeg dan om mijn bestaan snel in te korten:
ik kan niet leven in de staat waarin gij mij bracht.

Uw erbarmen wil dus dat ik sterf,
maar uw hardvochtigheid verlangt dat ik in leven blijf.

Zo sterf ik levend en levend vind ik de dood.
Om de kwaal die niet overgaat te verbergen
en om de smart waarmee ik worstel te verhullen,

[glimlacht] mijn mond [...]

27. Tout a par moy

Tout a parmoy affin quon ne me voye
Si tresdolente que plus ie ne pourroye
Je me tiens seulle co[m]me esbahye
Faisant regretz de ma dolente vie
Et de fortune quainsi fort me guerroye

Las ung temps fut que heureuse me tenoye
Et ainsi doucement mentretenoye
Mays maintenant a moy mesmes iennuye

Tout a parmoy [...]

Car iay perdu ce que tant cher auoye
Dont ne mactens que par nesune voye
De rien iamays me treuue resiouie
Mays languiray jusqua ce que desvie
Mon dueil menant sans auoir bien ne ioye

Tout a parmoy [...]

Gans alleen zodat niemand mij kan zien,
zo getroffen door smart dat ik erger niet zou kunnen verdragen,
zonder ik mij, een verbijsterde vrouw, af,
terwijl ik mijn ellendig leven betreur,
evenals het Lot, dat mij zo zwaar bekaamt.

Helaas, er was een tijd dat ik mijzelf gelukkig achtte,
en ik mij aangenaam onderhoudde,
maar nu ben ik zelfs voor mijzelf onuitstaanbaar.

Gans alleen [...]

Want ik verloor wie mij zo dierbaar was,
en dus verwacht ik op geen enkele manier
mijzelf ooit nog blijmoedig te vinden,
maar ik zal treuren tot ik sterf,
terwijl ik mijn pijn zonder blijdschap of vreugde verdraag.

Gans alleen [...]

28. Esperant que mon bien viendra

Esperant que mon bien vendra
Après ma treslongue soufferte
Leal s[er]ay pour quelque perte
Ne meschef qui men auendra

Or auiengne ce quil vouldra
Jactens ma lealle desserte

Esperant [...]

Je ne scay co[m]me il men prendra
Mays puis que iay ma foy offerte
Sans nulle faintise couuerte
Mon parfait vueil se maintendra

In de hoop op mijn beloning
na een ellenlange lijdensweg,
zal ik trouw blijven, wat het verlies
of de schade die ik zal lijden ook moge zijn.

Gebeure wat gebeurt,
ik wacht op mijn eerlijke toegift,

in de hoop [...]

Ik weet niet hoe ik zal worden behandeld,
maar vermits ik mijn trouw heb aangeboden
zonder verborgen bijbedoeling,
zal mijn volkomen wens standhouden.

29. Le corps s'en va

Le corps sen va [et] le cueur vous demeure
Le quel v[e]ult aueq[ue]s vo[us] faire sa demeure
Par vo[us] vouloir amer ta[n]t [et] si fort
QuinCESSAUME[n]t v[e]ult mettre son effort
A vous s[er]uir iusque ace que ie meure

Quil est v[ost]re pouez estre bien seure
Et le sera tousiours ie vous assure
Combien quatende de mon mal confort

Le corps [...]

Il nest douleur ne dueil qua moy naqueure
Quant il convient que ces motz assaueure
Et men aller sans auoir confort
A leure que deusse venir au fort
Mon mal compter q[ua]nt ie voy q[ue] aceste heure

Le corps sen va [...]

30. Tousdis vous voit

Tousdis vous voit mon soueuer
Quelq[ue] part qualer [et] venir
Je puisse helas ainsi maist dieux
Il fait lofficie de mes yeulx
Jusques vous voye au reuenir

Ma pensee [et] mon desir
Na loing de moy aultre plaisir
Esperant en brief dauoir mieulx

[En celluy pointc v[e]uil paruenir
Quoy que m'en pourroit aduenir
Et si vous querrai en tous lieux]*

Mays lors que ie pourray choisir
Vo gent oeillet tant resioir
Voirres mon cueur saillant es cieulx
Oublant le temps angoisseux
Ou a present suis sans faillir

Tousdis [...]

31. Donnez l'aumosne

Donnez laumosne chiere dame
Au pouure cueur requerant grace
Voustre charite las luy face
Du bien pour dieu [et] noustre dame

Pelerin alant a sain(c)t jame
Est quainsi passant se pourchace
[Accordez luy ce que reclame
pour garir l'ame pouure et lasse]*

Octroyez sans plus vne dragme
De voustre amour helas a ce
Que pour vous prie en toute place
Ce vous sera merite a lame

Donnez [...]

Mijn lichaam vertrekt en mijn hart blijft bij u,
want het wil bij u vertoeven,
omdat het u zo veel en vurig zou willen beminnen
dat het onophoudelijk zijn best zal doen
om u te dienen, totdat ik sterf.

Gij kunt er zeker van zijn dat het u toebehoort
en dit voor altijd, zo verzeker ik u,
hoelang ik ook op verlichting van mijn lijden moet wachten.

Mijn lichaam [...]

Er is geen smart noch pijn die mij niet kwellen,
als ik deze woorden moet inslikken
en zonder vertroosting moet vertrekken
op het moment waarop ik meteen zou moeten komen
en over mijn ellende vertellen, wanneer ik zie dat op dit ogenblik

mijn lichaam vertrekt [...]

Immer en altijd staat de herinnering aan u mij voor de geest,
waar ik ook kom of ga.
Helaas! God sta me bij,
ze doet het werk van mijn ogen
totdat ik u bij mijn terugkeer kan zien.

Mijn gedachten en mijn verlangen
scheppen in niets anders genoegen wanneer ik ver [van u]
verwijderd ben, hopen op beterschap binnenkort.

[In deze poging wil ik slagen,
wat er ook op mijn weg moge komen,
en zo zal ik u overal zoeken.]

Maar als ik ervoor kon kiezen uw lieve blik te onderscheiden,
dan zoudt gij zien dat mijn hart zich zozeer verheugt,
terwijl het tot de hemel opspringt
en de angstige tijden vergeet,
waarin ik mij nu, zonder respijt, bevind.

Immer en altijd [...]

Geef de aalmoes, beminde vrouwe,
aan het arme hart dat om genade smeekt.
Ach, dat het baat mag vinden bij uw barmhartigheid,
ter wille van God en Onze-Lieve-Vrouw.

Hij is als een pelgrim die naar Sint-Jacob trekt,
op weg met de bedelstaf.
[Geef hem wat hij vraagt,
om zijn arm en vermoeid hart te genezen.]

Ach, geef zonder dralen een drachme
van uw liefde aan dit hart dat
waar dan ook voor u bidt.
Uw ziel zal er wel bij varen.

Geef de aalmoes [...]

* Reconstructie door Fabrice Fitch

32. Par malle bouche

Par malle bouche la cruelle
E[n]nemye faulse [et] rebelle
Aige perdu voustre acointance
Gentille p[...le...] [?] de fiance [?]
Dont jay au [cueur] douleur mortelle

A quoy fault que ie vous celle
Ja soit que vous soiez celle
Pour qui en ay tel desplaisance

Par malle bouche [...]

Onques ny eut en ma querelle
Que loyaute enqueres le
Et y mettes telle ordonnance
Que brief puisse auoir alegance
De ma douleur qui renouuelle

Par malle [...]

33. Escu d'ennuy

Escu dennuy seme de plours
Borde de saible [et] de feblesse
Vng cueur pale de gra[n]t tristesse
Telz armes porte je amours
Timbre de piteuses clamours
Couronne damere aspresse

Escu denuy [...]

Ordonnes las maez tousiours
Ma tresbelle dame [et] maistresse
Criez harou ou quel destresse
Au langoureux plain de dolours

Escu dennuy [...]

34. Si vous voullez

Si vous voullez que ie vous ame
B[ie]n [et] lealment sans changer
Ne vous vueillez plus estranger
Car ie vo[u]s lairoye sur mon ame

Fait mavez aler [et] venir
Trop de foix sans nul bien me faire

Mays pensez [si] pour ladvenir
Giray ailleurs ou Jay affaire

Sinon quil vous plaise ma dame
Gracieusement vous ranger
Car vous pouer bien sans dangier
Me faire plaisir [et] sans blasme

Si vous voulez [...]

Door wrede Kwaadsprekerij,
een valse en rebelse vijand,
heb ik uw vriendschap verloren,
nobel summum [?] van trouw [?],
waardoor ik dodelijk in mijn hart ben geraakt.

Waarom zou ik dit voor u verbergen,
aangezien gij diegene zijt
voor wie ik zo'n verdriet heb?

Door Kwaadsprekerij [...]

In dit geschil is er van mijn kant
niets anders dan trouw geweest: onderzoek het
en breng de zaken zo op orde
dat ik weldra verlost mag zijn
van mijn pijn die zich altijd weer hernieuwt.

Door Kwaadsprekerij [...]

Een schild van droefenis, doordrenkt van tranen,
met sabel en zwakheid omboord,
een flets hart vervuld van grote droefheid:
dit zijn de wapens die ik draag, Liefde.
Een helm van zielige klaagzangen,
een kroon van wrange bitterheid,

een schild van droefenis [...]

hebt gij mij toegewezen, helaas, voor altijd,
mijn allermooiste vrouwe en meesteres.
Roep in deze nood om hulp
voor de ellendige, vervuld van pijn.

Een schild van droefenis [...]

Als gij wilt dat ik u liefheb,
goed en loyaal, onveranderlijk,
neem dan niet verder afstand,
want dan zal ik u, voorwaar, verlaten.

Gij hebt mij doen komen en gaan,
al te vaak, zonder mij ook maar een beetje goed te doen.

Maar denk eraan dat ik in de toekomst
naar elders zal gaan waar ik belangen heb.

Tenzij het u zou behagen, mijn vrouwe,
om u welwillend op te stellen,
aangezien gij mij gemakkelijk, zonder risico
en zonder blaam, plezier kunt verschaffen.

Als gij wilt [...]

35. Fors seullement

Fors seulleme[n]t lacte[n]te que ie meure
En mon las [cueur] nul espoir ne demeure
Car mon malheur si tresfort me tourmente
Quil nest dole[ur] que par vous ie ne sente
Puis q[ue] ie suis de vous perdre bien seure

V[ost]re rigeur follement me court seure
Quen ce parti il fault que ie masseure
Dont ie nay bien qui en rien me contente

Fors seullem[en]t [...]

Mon desconfort toute seulle ie pleure
En maudisant sur ma foy a toute heure
Ma loyaulte qui tant me fait dolente

Las que je suis de viure mal contente
Qua[n]t de par vous nay riens q[ui] me sequeure

Fors seulleme[n]t [...]

Behalve enkel het vooruitzicht dat ik zal sterven,
rest mijn vermoeide hart geen enkele hoop meer.
Mijn doffe ellende kwelt mij immers in die mate
dat er geen pijn is die ik niet om u lijd,
omdat ik er zeker van ben dat ik u ga verliezen.

Uw wreedheid treft mij zo meedogenloos
dat ik mezelf moet redden in deze situatie
waarin ik niets heb dat mij vertroosting biedt.

Behalve enkel [...]

Heel alleen beweën ik mijn wanhoop,
terwijl ik, op mijn woord, elk moment
de trouw vervloek die mij zo bitter kwelt.

Helaas, hoe ongelukkig ben ik dat ik in leven blijf
als ik van u niets krijg om mij te helpen.

Behalve enkel [...]

36. La plus dolente

La plus dolente qui soit nee
Et aussi la plus fortunee
Je suis sans auoir point de Joye
Po[u]r q[u]oy sur ma foy ie vouldroye
Q[ue] la mort me fust tost donnee

De touz lieux suis habandonnee
Car fortune ma destinee
Destre tousiours ou que ie soye

La plus dolente [...]

Ma douleur est deshordonnee
Et suis en tel point atournee
Quesioir ne me pourroye
Et si nay bien qui me resioye
Par quoy doy bien estre nom[m]ee

La plus dolente [...]

De meest gekwelde vrouw ooit geboren
en ook de minst fortuinlijke
ben ik die geen vreugde ken.
Daarom zou ik, op mijn woord, willen
dat de dood mij snel ten deel valt.

Overal ben ik in de steek gelaten,
vermits het Lot mij heeft voorbestemd
om altijd te zijn waar ik ook ben

de meest gekwelde [...]

Mijn pijn is onbegrensd
en ik ben op het punt gekomen
dat ik niet in staat ben blijdschap te voelen;
en vermits niets mij vreugde kan schenken,
kan ik terecht worden genoemd

de meest gekwelde [...]

37. Ce que ma bouche

Ce que ma bouche nouse dire
Ne ma plume ne soit escrire
Veuillez las ma dame penser
Car sur ma foy par trop amer
Ma vie va fort a lempire

En ce monde rien ne desire
Fors que facez [sic] le grief martire
Qua mon las cueur fault endurer

Ce q[ue] [...]

Je suis des malheureux le pire
Helas qua vo[us] mon tout seul mire
Ne pourroye mon mal co[m]pter
Craignant que plaindre lamenter
Me facent dormir a lempire [sic]

Ce que ma bouche [...]

Wat mijn mond niet durft te zeggen
en mijn pen niet kan beschrijven,
wil daar, mijn vrouwe, helaas aan denken,
want, op mijn woord, door te veel lief te hebben,
gaat mijn leven van kwaad naar erger.

Op deze aarde verlang ik niets,
tenzij dan dat gij het vreselijk lijden zou kennen
dat mijn vermoeid hart moet doorstaan.

Wat mijn mond [...]

Van alle mensen ben ik het meest ongelukkig,
helaas, omdat ik u, de enige die mij kan genezen,
mijn kwaal niet kan toevertrouwen,
door de vrees dat klagen en jammeren
mij slechter zouden doen slapen.

Wat mijn mond [...]

38. Ha cueur perdu

Ha [cueur] perdu [et] desole
De tristesse plus que soulle
Mis en exil tresangoisseux
Mes a quoy faire te fist dieux
Pour te veoir ainsi afolle

Va ten apart po[ur] guermenter
[Et] ne cesse de regretter
De no[us] deux la departie

Source de plours po[ur] lamenter
Doiz i[n]cessaume[n]t souhaïter
Aussi la mort de ta partie

Menuz pensers tont adole
Et rigeur si tresfort foule
Que ton pareil na soubz les cieulx
Laisse le monde pour le mieulx
Car trop ta plousre acolle

Ha [cueur] [...]

39. Helas que pourra

Helas que pourra deuenir
Mon cueur sil ne peult paruenir
A celle haultai[n]ne entreprise
Ov sa volente est submise
Pour mieulx sur toutes aduenir

Cest choays sans ailleurs reuenir
Eslicte pour tout temps aduenir
Auoir plaisance a sa diuise

Helas [...]

Or est contraint pour la venir [sic],
Car desir la fait conuenir
Qui la mis hors de sa franchise
Et desia est sa cause co[m]mise
A excercer par souuenir

Helas q[ue] pourra [...]

40. Ou beau chastel

Ov beau chastel est prisonnier mon cueur
De celle ou monde ou a plus de douleur
Beaulte bonte courtoisie aussi
Et toutesfoix ne peult auoir mercy
Nalegement de sa dure langleur

Painne [et] soussi tristesse [et] doleur
Luy sont prochains auecques larmes [et] pleur
Pour bien amer seuffre las tout cecy

Ou beau [...]

A qui do[n]ner de ce cas ycy lerreur
Ne scaroye si non a mon malheur
Ou a fortune qui vieult q[ui] soit ainsy
Car la belle est vng chief denpure sans cy
Et gist pour voir la le comble donneur

Ou beau chastel [...]

Ach, verloren en verlaten hart,
bezwaard door verdriet,
in gekwelde ballingschap,
waarom heeft God u gemaakt,
alleen maar om u zo gekweld te zien?

Ga weg om alleen te rouwen,
en hou nooit op te betreuren
dat wij twee van elkaar gescheiden zijn.

Bron van hete tranen,
onophoudelijk moet gij wensen
ook zelf te sterven.

Obsessieve gedachten hebben u triest gestemd
en onbuigzaamheid heeft u zo verpletterd
dat niets onder de hemel uw gelijke is.
Verlaat om bestwil deze aarde,
daar gij door verdriet wordt gewurgd.

Ach, hart [...]

Helaas, wat zal er worden
van mijn hart als het niet in staat is
deze nobele opdracht te vervullen,
waartoe het is geroepen,
om de beste van allen voor zich te winnen?

Het is een onherroepelijke keuze,
die voor alle komende tijden is gemaakt:
behagen scheppen in wat zij wil.

Helaas [...]

Nu zit het voor de toekomst vast,
want Verlangen, dat het van zijn
vrijheid beroofde, heeft het tot instemmen verplicht,
en reeds zit zijn zaak in voorlopige hechtenis,
om door het Geheugen te worden berecht.

Helaas, wat zal er worden [...]

Mijn hart zit gevangen in het prachtige kasteel
van haar die in beminlijkheid, schoonheid, goedheid en ook
hoofsheid nergens ter wereld wordt geëvenaard.
En toch kan het geen genade,
noch vertroosting vinden voor zijn onnoemelijk lijden.

Het wordt omringd door pijn, zorgen, droefheid
en smart, met tranen en geweent.
Om goed te beminnen, moet het dit, helaas, doorstaan.

Mijn hart zit gevangen [...]

Wie moet hiervan de schuld krijgen?
Ik zou het niet weten, tenzij dan mijn ongeluk
of het Lot dat dit zo wil.
Want de schone vrouwe is bovenal smetteloos, zonder fouten,
en daar is, voorwaar, het summum van eer te vinden.

Mijn hart zit gevangen [...]

41. Quant j'ay au coeur

Quant iay au [cueur] aulcu[n] contraire
Et jay aulcunement affaire
Qualcu[n] me viengne secourir
Il ne fault que recourir
A vo[us] belle tres debonnaire

Car vous estes mon doux repaire
Ou ie me voys tousiours retraire
Pour mon pouure coeur resiouir

Quant jay au [cueur] [...]

Nully ne men scaroit hors traire
Veu quaez voulu parfaire
La voulente de mon desir
Peur ce vous vueil tousiours obeir
Et en toutes choses complaire

Quant jay au [cueur] [...]

42. Est-il mercy

Est il mercy de quoy lon sceust finer
Est il pitie quon peust en vo[us] trouuer
Est il amour nulle rien suffisante
Est il chose ta[n]t soit forte ou puissante
Do[n]t ie sceusse v[ost]re grace recepuoir

Pour fondre tout en larmes de plourer
Ne po[ur] pai[n]ne q[ue] ie sceusse endurer
Est il chose dont vous fussiez contente

Est il m[er]cy [...]

Quel remede puis ie a mon fait trouuer
Quant ie voy bien par tant vous aimer
Il ne sensuit que la mort euidente
Et toutesfois pour douleur que ie sente
Je ne men puis tant soit peu destourner.

Est il m[er]cy [...]

43. Quant ce vendra

Quant ce ve[n]dra au droit destraindre
Co[m]ment por[r]ay mon vueil co[n]traif[n]dre
Et mon [cueur] faindre
A mon doloieux departement
Mon leal [cueur] [et] pensement
A qui nulle ne peult actaindre

Larmes et pleurs gemir [et] plaindre
Feront mon coeur palir et taindre
Sans riens enfraindre
Et laisser tout esbatement

Quant ce [...]

Souspirs angoisseux pour refraindre
Ma joye [et] plaisance estaindre
Sans les refraindre
Sourdront en moy tant largement
Que je ne pourroye bonnement
A grace [et] a mercy auaindre

Quant ce vendra [...]

Wanneer mijn hart bezwaard is door tegenspoed
en ik geen enkel vooruitzicht heb
op hulp van wie dan ook,
kan ik mij alleen nog wenden tot
u, mijn ingoede schone.

Want gij zijt mijn zoete toevlucht
waar ik mij steeds kan terugtrekken
om mijn arm hart op te beuren.

Wanneer mijn hart [...]

Niemand zal mij van u kunnen scheiden
nu gij mijn verlangen
hebt willen vervullen;
ik wil u dan ook steeds gehoorzamen
en u in alles ter wille zijn.

Wanneer mijn hart [...]

Is er genade die hier een einde aan kan maken?
Is er in u medelijden te vinden?
Is er liefde die helemaal voldoet?
Is er iets dat sterk en krachtig genoeg is
om bij u in de gunst te komen?

Hetzij door in tranen uit te barsten,
hetzij door pijn die ik zou verdragen,
is er iets waarmee ik u tevreden kan stellen?

Is er genade [...]

Welke remedie kan ik vinden voor mijn benarde toestand,
als ik goed besef dat door u zo te beminnen,
ik enkel afsterven op een zekere dood?
En toch, welke smart ik ook voel,
ik kan zelfs niet lichtjes van dit pad afwijken.

Is er genade [...]

Wanneer het tot een echte kwelling zal komen,
hoe zal ik dan mijn blik in bedwang kunnen houden
en veinzen wat er in mijn hart is
bij mijn pijnlijk vertrek,
o, mijn loyaal hart en gedachten,
waartoe niemand toegang heeft?

Tranen en geweent, gejammer en weeklachten
zullen mijn hart verbleken en verkleuren,
zonder daaraan ooit te verzaken,
en het alle geneugten doen verloochenen.

Wanneer het tot [...]

Angstig gezucht dat mijn vreugde
beknot en mijn plezier tempert
zonder ze in te dijken,
zal overvloedig in mij opwellen,
want ik zal nooit helemaal de staat
van gratie en genade bereiken.

Wanneer het tot [...]

44. En attendant vostre venue

En attendant vostre venue
Mo[n] bie[n] que je desire tant
vne heure me dure bien cent
qua[n]t de vous seul ie pers la veue

Bien souuent seullete esperdue
Je passe mon temps en pleurant

En attendant [...]

Mais bon espoir ma maintenue
Et de son bon gre masseurant
Que ie vous reverray briefment
Qui en joye ma entretenue

En attendant [...]

Terwijl ik wacht op uw terugkeer,
mijn geliefde naar wie ik zo verlang,
lijkt één uur er honderd
wanneer gij alleen uit mijn gezichtsveld zijt.

Zo vaak helemaal alleen en wanhopig
breng ik mijn tijd wenend door.

Terwijl ik wacht [...]

Maar goede Hoop heeft mij gesteund
en heeft mij in haar welwillendheid verzekerd
dat ik u, die mij vreugde heeft verschaft,
snel terug zou zien.

Terwijl ik wacht [...]

45. Helas l'avoy je desservy

Helas lauoy je desseruy
Destre si rudeme[n]t traicte
Par dieu ne[n]ny car jay este
Cil q[ui] a loyaument seruy

Je scay bien ce que vng soir ie vy
Donc oncques puis ne fus haitie

Helas [...]

Quant je vy iouer a lenuy
Je congneu bien sa volente
Inco[n]tinant ie la quitte
Car plus ny auoit de renuy

Helas [...]

Helaas, heb ik het verdiend
om zo niets ontziend te worden behandeld?
Bij God, zeer zeker niet, want ik ben het,
die loyaal ten dienste heeft gestaan.

Ik weet zeker wat ik op een avond heb gezien
en heb mij sindsdien nooit meer goed gevoeld.

Helaas [...]

Toen ik zag hoe ze het slachtoffer speelde,
had ik haar spel meteen door.
Ogenblikkelijk heb ik haar verlaten,
want daar had ik geen verweer meer tegen.

Helaas [...]

46. Ravi d'amours, despourveu de bon sens

Rauy damours despo[ur]ueu de bon sens
Q[ue] pe[n]ses tu qua[n]t ad ce te co[n]sens
De retourner au perilleux passage
Ou as este par dieu tu nes pas sage
Se de franchise en seruage de scens
Aduise toy emploie tes cinq sens
A ten garder et ton cas gouste et sens
Car les recheuz ne lont pas dauantage

Rauy damours [...]

Se ne le fais des fois leure cinq cens
Tu mauldiras et de tous biens absens
Te trouueras or mett en ton courage
Ce que te dis escheue ton do[m]mage
Ou aultreme[n]t tu es de raison sans

Rauy damours [...]

Overmand door Liefde, verstoken van gezond verstand,
waar zijn uw gedachten wanneer gij erin toestemt
u terug te begeven op het gevaarlijke pad
waarop gij u bevond? Bij God, gij zijt niet goed wijs
als gij van vrijheid neerdaalt tot slavernij.
Breng uzelf tot rede, gebruik uw vijf zintuigen
om uzelf te beschermen en bewaak en overweeg uw zaak,
want diegenen die hervallen, staan niet sterk.

Overmand door Liefde [...]

Als gij dit niet doet, zult gij bij momenten vijfhonderd maal per uur
vloeken en uzelf beroofd vinden van alle goeds.
Daarom, neem wat ik u zeg ter harte,
maak een einde aan de schade die gij hebt geleden,
want anders zijt gij onredelijk.

Overmand door Liefde [...]

47. Quant je fus prins

Quant ie fus prins au pavillon
De ma dame tresgente et belle
le me brulle a la chandelle
Ainsi que fait le papillon

Je rougy co[m]me vermeillon
Aussi flambant q[ue] vne estincelle

Quant je fus pri[n]s [...]

Si jesusse este esmerillon
Ou que jesusse eu aussi bon elle
Je meusse bien garde de celle
Qui me bailla de lesguillon

Quant je fus prins [...]

Toen ik gevangen zat in het prieel
van mijn alleredelste en schone vrouwe,
brandde ik mij aan de kaars,
zoals een mot.

Ik kleurde vermiljoenrood,
gloeïend als een vonk,

toen ik gevangen zat [...]

Als ik een steenvalk was geweest
of even sterke vleugels had,
dan had ik me kunnen beschermen tegen haar
die mij met haar angel stak.

Toen ik gevangen zat [...]

48. Vraiz amans

Vraiz amans pour Dieu suppliee
Pour ung seruiteur hors de grace
Quon a ja mis par grande espace
Auec les pechez oubliee

Helas il est si traueillee
Que ie crains quil ne se defface

Vraiz amans [...]

Et sil est si tresfort liee
Que la mort sa vie trespasse
Je pry et requier quon pourchasse
Que ces morz soient publiee

Vraiz amans [...]

Ware minnaars, bid tot God
voor een dienaar in ongenade,
die lang geleden ver weg is gestuurd,
zijn zonden vergeten.

Ach, hij is zo uitgeput
dat ik vrees dat hij zal sterven.

Ware minnaars [...]

En als hij zo stevig gebonden is
dat de dood hem overwelmt,
dan bid en dring ik erop aan dat men ernaar streeft
deze verzen bekend te maken.

Ware minnaars [...]

49. J'ay des semblans

Jay des semblans tant que je vueil
Mais du surplus il nest nouvelle
Car par ma foy la bo[n]ne et belle
Na pas le cueur tel co[m]me lueil

Se je me plains ou je me dueil
Mais que sans plus soye pres delle

Jay des sembla[n]s [...]

Nul aultre bien je nen recueil
Fors que par foiz elle mapelle
Mon amy et puis se rappelle
Mais quoy que jaye ou joie ou dueil

Jay des semblans [...]

Ik krijg signalen zoveel ik wil,
maar verder is er geen nieuws,
want, waarachtig, de goede en schone [vrouwe]
heeft geen hart dat met haar ogen overeenstemt.

Als ik mijn beklag doe of lijd,
net zo lang als ik in haar buurt ben en niets meer,

krijg ik signalen [...]

Geen ander goed ontvang ik van haar
behalve dat ze mij soms
"mijn vriend" noemt en daar dan op terugkomt,
maar wat ik ook voel, vreugde of verdriet,

ik krijg signalen [...]

50. Henri Phlippet

[H]enri phlippet le vert me fais porter
Po[ur] ton douls [vie ?] que je vis si plaisa[n]t
Tu me sa[m]blois estre leal ama[n]t
Do[n]t mo[n] amour te vauls du tout donner

Car tu nes pas home po[ur] refuser
En fais en dis tu te portes vaillant

Henri phlippet [...]

Couvertement sans nul samblant monstrier
Mon poure cuer nuyt [et] jour va pensant
Contre fortune qui ne va che gardant
Pour nous tous deux en ses las attrapper

Henri phlippet [...]

Henri Phlippet, gij doet mij groen dragen
omwille van uw bekoorlijke [pik?], zo aantrekkelijk om te zien.
Gij leek mij een loyale minnaar,
daarom wil ik u al mijn liefde geven.

Gij zijt immers geen man om af te wijzen:
in woorden en daden gedraagt gij u onverschrokken.

Henri Phlippet [...]

In het geniep en zonder iets prijs te geven,
probeert mijn arme hart dag en nacht plannen te smeden
tegen Fortuna, die er geen aandacht aan schenkt,
met de bedoeling ons allebei in haar netten te strikken.

Henri Phlippet [...]

Leuven Chansonnier Fonds

Uw steun maakt ons onderzoek mogelijk

Steun aan het **Leuven Chansonnier Fonds** en schenkingen zijn welkom op het rekeningnummer van de Koning Boudewijnstichting:

IBAN BE10 0000 0000 0404
BIC BPOTBEB1 (BPost bank)
Koloniënstraat (P28), 1000 Brussel
Structurele mededeling:
181/1140/00240

Giften vanaf €40 zijn fiscaal aftrekbaar.

Het Leuven Chansonnier werd aangekocht door het Fonds Léon Courtin - Marcelle Bouché, beheerd door de Koning Boudewijnstichting, die het voor onbepaalde tijd in bruikleen heeft gegeven aan de Alamire Foundation. Het manuscript werd vernoemd naar zijn bewaarplaats en begint als 'Leuven Chansonnier' aan zijn tweede leven. Het is vandaag het pronkstuk van de Library of Voices, het interactieve onderzoekslabo van de Alamire Foundation in de Norbertuspoort op de site van de Abdij van Park.

Om het zowel academisch als praktijkgericht onderzoek van het handschrift optimaal te kunnen voeren, werd in juli 2017 in de Morgan Library & Museum in New York, in samenwerking met de Koning Boudewijnstichting, het Leuven Chansonnier Fonds opgericht. Dit fonds biedt de Alamire Foundation de mogelijkheid om de multidisciplinaire studie van dit Vlaams topstuk tijdens de komende jaren verder te sturen en de resultaten ervan wereldwijd uit te dragen.

Naast het zeer gewaardeerde peter- en meterschap dat verbonden is aan één of meerdere van de chansons, zijn er ook tal van individuele donaties die het onderzoek en de valorisatie mogelijk maken.

- **Gouden peter- en meterschap:**
Bart en Hilde De Moor-Devoghel
Dirk Fransaer – VITO
Bettina Leysen
Ann Kelders
- **Zilveren peter- en meterschap:**
Thomas Vanden Berghe
Ann Kelders
- **Bronzen peter- en meterschap:**
Stad Leuven

www.alamirefoundation.org/nl/andere/steun-ons/

Doctoraatsverdediging

Leuven Chansonnier

Herkomst, transmissie en auteurschap

Op donderdag 2 mei 2024 verdedigt doctorandus Ryan O'Sullivan zijn onderzoeksproject rond het Leuven Chansonnier. Het vormt de conclusie van het onderzoek dat hij de afgelopen vijf jaar heeft gevoerd naar het kostbare liedboekje. De vier hoofdlijnen zijn:

1. Het handschrift als materieel object. Daarbij wordt onder meer gekeken naar de uiterst zeldzame textielband, het perkament en de verluchtingen. Onderzoeksvragen hierbij zijn onder meer de tot nu toe onduidelijke vroege eigendom en herkomst van de bron.
2. De analyse van de muziek en tekst. Dit betreft niet alleen de twaalf unica, die muziekstylistisch geanalyseerd worden, maar ook de overige 38 composities. Tekstkritisch onderzoek plaatst de soms sterk variërende Leuven Chansonnier-versies van bekende werken in een breder perspectief. De analyse focust ook op de poëzie van de chansons: het Leuven Chansonnier is immers niet alleen belangrijk als muzikale bron, maar ook als een poëtische. De analyse van de poëzie van de unica werpt een licht op de productiecontext en mogelijk op het auteurschap van de unieke stukken. Analyse van spelling- en schrijfstijlen kan nieuwe aanknopingspunten bieden voor de herkomst.
3. Het onderzoek van de gevolgen van de ontdekking van het Leuven Chansonnier voor het herwaarderen van gerelateerde bronnen. Van bijzonder belang hierbij is een heroverweging van de hypothese van de zogenaamde Loirevallei-groep.
4. De gevolgen van de ontdekking van het Leuven Chansonnier voor ons begrip van de vijftiende-eeuwse liedcultuur, voor de manieren waarop chansons circuleerden, werden bewaard en geconsumeerd.

Jury: David Burn (promotor), Bart Demuyt (co-promotor), Hilde Van Gelder (voorzitter), Antonio Chemotti (secretaris), Jane Alden (extern), David Fallows (extern), David Fiala (extern).

Donderdag 2 mei 2024 om 13u30 in de Aula Emma Vorlat (Edward Van Evenstraat 4, Leuven).

Seminarie Venetië

Egida Sartori and Laura Alvini Early Music Seminars

Van 17 tot 21 juni 2024 organiseert de Fondazione Giorgio Cini in nauwe samenwerking met de Alamire Foundation een seminarie rond het Leuven Chansonier op het Venetiaanse eiland San Giorgio Maggiore.

De sessies richten zich in het bijzonder op de attributies en stilistische kenmerken van de unica, de twaalf unieke composities die tot nu toe in geen enkele andere bron werden teruggevonden. De prestigieuze Early Music Seminars staan onder de artistieke directie van Pedro Memelsdorff en hoofddocente tijdens de masterclass is artistiek leider van Sollazzo en vedelspeelster Anna Danilevskaia. Zij zal vervoegd worden door wetenschappers die zich reeds bogen over de interpretatie van de bron.

Het programma is gericht tot zangers en musici die geselecteerd werden via een internationale *call for scholarships*.

Naar aanleiding van het seminarie zal op 18 juni een persconferentie en concert plaatsvinden waar de toekomstplannen van de Alamire Foundation met betrekking tot het Leuven Chansonier internationaal zullen worden voorgesteld.

www.cini.it/en/events/the-leuven-chansonier

Partners

Alamire Foundation

De Alamire Foundation, Internationaal Centrum voor de Studie van Muziek in de Lage Landen, werd in 1991 opgericht als een samenwerkingsverband tussen KU Leuven (Onderzoeksgroep Musicologie) en Musica Impulscentrum. De organisatie stelt zich tot doel hoogkwalitatief onderzoek naar het muziekleven in de Lage Landen tot ca. 1800 te voeren, te stimuleren en te coördineren. Daarnaast is er aandacht voor de lokalisatie, inventarisatie en conservatie van het muzikaal patrimonium in Vlaanderen en voor de ontsluiting van dit vaak onbekend erfgoed voor een zo breed mogelijk publiek. Vandaag is de Alamire Foundation dankzij het Alamire Digital Lab, het Alamire Sound Lab en zijn expertisecentra – het Huis van de Polyfonie, de Library of Voices en het Alamire Study Centre – meer dan ooit een dynamisch *centre of excellence* met internationale uitstraling.

www.alamirefoundation.org
tel. 016 32 87 50

30CC

Met vier zalen, 1647 zitplaatsen en jaarlijks ruim 140.000 bezoekers is 30CC het grootste cultuurhuis van Leuven en regio. 30CC is sterk in het tonen van podiumkunsten. Traditiegetrouw vind je bij ons een kwalitatief aanbod klassieke en niet-klassieke muziek, theater, jazz, literatuur, circus en kinderkunsten. We versterken lokaal Leuvens talent maar werken evengoed met internationaal gerenommeerde artiesten. En natuurlijk presenteren we, zoals de voorbije jaren, met trots ook het aanbod van de stadsgezelschappen het nieuwstedelijk, FABULEUS en Cie Tartaren en van onze danspartner STUK. Naast een kwalitatief en internationaal programma, willen we onze werking ook in het hart van de samenleving plaatsen. We zijn een open huis voor jongeren, amateurverenigingen, senioren, gezinnen, kortom iedereen die cultuur wil beleven.

30CC.be
tel. 016 27 40 00

Abdij van Park

De Abdij van Park is een 42 hectare grote, groene oase aan de stadsrand van Leuven en een van de best bewaarde kloostercomplexen met alle elementen van een abdij uit het ancien régime. Om dit unieke, historische geheel niet verloren te laten gaan, sloot de norbertijnen-gemeenschap in 2003 een erfpachtvereenkomst af met de stad Leuven. De site werd opgedeeld in zones met aangepaste herbestemming. Zo werden de voormalige Mariapoort en Norbertuspoort gerestaureerd en als het Huis van de Polyfonie en de Library of Voices in gebruik genomen door de Alamire Foundation. In 2020 is daar het Gastenkwartier aan toegevoegd. Andere blikvangers zijn de abdijkerk, het Wagenhuis (Kerk in Nood) en PARCUM, Dialoogmuseum voor religie, kunst en cultuur. Voor het beheer van de abdij richtte de Stad Leuven in 2017 de bvba Erfgoed site Abdij van Park op, een dochterfiliaal van het Autonoom Gemeentebedrijf Stadsontwikkeling Leuven. Het geheel van de abdij wordt thans door de Stad Leuven gerestaureerd, met belangrijke steun van de Vlaamse overheid.

abdijvanpark.be
tel. 016 27 44 80

Praktische informatie

Tickets

30CC / Ticketbalie, Bondgenotenlaan 21 - 3000 Leuven

Tickettelefoon: 016 27 40 00

Ticketbalie en tickettelefoon zijn bereikbaar van woensdag tot en met zaterdag van 12u tot 17u.

Online via www.30CC.be

Concertbalie: 45 minuten voor aanvang van de voorstelling kunnen op de concertlocatie tickets worden aangekocht.

Meer info over Passie van de Stemmen

www.alamirefoundation.org

contact@alamirefoundation.org

Telefoon: 016 32 87 50

www.30CC.be

info@30CC.be

Telefoon: 016 27 42 40

samenstelling en redactie

Bart Demuyt
Annick Dumalin
Pieter Mannaerts
Ryan O'Sullivan
Aletheia Vanackere
Barbara Van den Abeele

eindredactie

Bart Demuyt
Aletheia Vanackere
Barbara Van den Abeele

curator festival

Bart Demuyt

medewerkers

Stratton Bull
David Burn
Stef Coninx
Bart Demuyt
Annick Dumalin
Mark Janssens
Ann Kelders
André Kockaerts
Pieter Mannaerts
Ryan O'Sullivan
Robrecht Penders
Aletheia Vanackere
Barbara Van den Abeele
Peter Van den Borre
Stefan Van Lani
An Verbeeck
Technische ploeg 3OCC

vertalingen

Ann Kelders

met dank aan

AMUZ (Festival van Vlaanderen
Antwerpen)
Kerkfabriek Sint-Jan-Evangelistkerk Abdij
van Park
Koning Boudewijnstichting, Anne De
Breuck
Paters norbertijnen

beelden

cover: Leuven Chansonnier © Rob
Stevens
p. 4: Sollazzo Ensemble © Johan Beckers
p. 24-25, 38: Leuven Chansonnier ©
Alamire Foundation

druk

Drukkerij Lamine, Herent

verantwoordelijke uitgever

Bart Demuyt
Abdij van Park 1, 3001 Leuven
wettelijk depotnummer: D/2024/12.118/2

Een initiatief van

Met dank aan onze mecenassen, subsidiënten en partners

